

Predavanje 24. mart

Ovde je poenta sledeća: „Kontinuirano i profesionalno obavljanje delatnosti na tržištu u cilju sticanja dobiti i drugog društveno-ekonomskog cilja predstavlja privrednu delatnost.“

Uprošćeno, u prevodu sa srpskog na srpski:

- Ako nešto radiš (posao, aktivnost) sa ciljem da **ZARADIŠ NOVAC**, to **JESTE** privredna delatnost.
- Ukoliko nešto radiš **IZ HOBIJA** i od tog hobija **NE ZARAĐUJEŠ NOVAC**, to onda **NIJE** privredna delatnost.

1. Maks ima veliku kolekciju ploča. Zaposlen je kao bibliotekar. Tokom nedelje otkupljuje ploče preko interneta a vikendom ih prodaje na berzama (promet oko 2000 evra mesечно)
a. U pitanju je privredna delatnost
b. Nije privredna delatnost
  2. Julija i Liza, studentkinje, uslužno šetaju pse po komšiluku. Postavile su oglase po banderama i napravile bazu od 30 pasa koje redovno setaju. Prihodi su dovoljni da plate stan.
a. U pitanju je privredna delatnost
b. Nije privredna delatnost
  3. Đorđe, profesor univerziteta, pruža usluge savetovanja privatnom i javnom sektoru. Prihodi variraju na nivou 30.000 EUR godišnje.
a. U pitanju je privredna delatnost
b. Nije privredna delatnost
  4. Dora, učenica, je popularna na Instagramu. Od partnerstva sa kompanijama čije proizvode promovise sa kompanijama čije proizvode promovise prihoduje oko 300 EUR mesечно.
a. U pitanju je privredna delatnost
b. Nije privredna delatnost
  5. Anton, koji radi u IT firmi je napravio FB stranicu „smešni Balkan“ koja je vrlo popularna. Jednom dnevno na stranicu pusti sponzorisani post koji naplati 5000 RSD.
a. U pitanju je privredna delatnost
b. Nije privredna delatnost
  6. Miša, u inostranstvu, kupuje polovne motore i salje ih za Srbiju. Strahinja preuzima robu, sređuje papire i pronalazi kupce preko kupujem prodajem.
a. U pitanju je privredna delatnost
b. Nije privredna delatnost
  7. Roman, penzioner, pomaže oko procesa dobijanja građevinskih dozvola. Svaki put kada se izda dozvola oko koje pomaže očekuje nagradu od 5000 EUR.
a. U pitanju je privredna delatnost
b. Nije privredna delatnost
- (Ovo 99% neće da dodje, jer je ovo bas granicni slucaj. Ako Roman LEGALNO završava dozvole, u pitanju je privredna delatnost, a ukoliko ILEGALNO završava dozvole, onda ovo nije privredna delatnost)

Predavanje 7.4.

1. Ugovor je pravno obavezujući ukoliko je:

- a) Pismen
- b) Realan**
- c) Između poslovno sposobnih lica**
- d) Značajne vrednosti
- e) Zasnovan na zakonskim odredbama
- f) Fer i pošten**
- g) Zaključen od lica čiste svesti**

Komentar: ne sme da bude protiva zakonskim odredbama ali ne mora da bude zasnovan na zakonskim odredbama

2. Čutanje je znak odobravanja: *(99% neće doći da ima i c i d ponuđeno)*

- a) Da, uvek
- b) Da, ukoliko je ponuđeni mogao da odbijr
- c) Ne, osim ako je to praksa među stranama ugovornicama**
- d) Ne, nikad *(realno i ovo je tačno, al ajde)*

Vežbe 8.4.

1. Pravna sposobnost

a. Je preduslov za sticanje poslovne sposobnosti

- b. Stiće se sa navršених 18 godina života
- c. Je sposobnost da izjavama volje raspoložemo imovinom
- d. Ne prestaje smrću

2. Poslovna sposobnost

- a. Je preduslov za sticanje pravne sposobnosti
- b. Stiće se rođenjem

c. Je sposobnost da izjavama volje raspoložemo imovinom

- d. Prestaje isključivo smrću *(ali i zbog bolesti psiho-fizičkih problema, kad ne može da brine o sebi...)*

3. Ugovor se ne može zaključiti:

a. Ćutanjem

- b. Pisanim putem
- c. Opšte prihvaćenim znacima
- d. Usmeno

4. Da bi se ugovor zaključio potrebno je da:

- a. Barem jedna ugovorna strana bude pravno sposobna *(moraju obe)*
- b. Da se ugovor zaključi pismeno

c. Da je u skladu sa dobrim obicajima

- d. Da su ugovorne strane stavile napomenu da su svesne da ugovor krši javni poredak, ali pristaju na to

Napomena: Ugovor mora da bude:

- 1) u granicama prinudnih propisa
- 2) da ne krši javni poredak
- 3) da bude u skladu sa dobrim obicajima

5. Ugovorne strane mogu:

a. Odstupiti od dispozitivnih odredbi zakona *(one važe ako se ugovorom nisu obuhvatila neka sporna pitanja/situacije)*

- b. Odstupiti od imperativnih odredbi zakona *(moraju da se poštuju takva kakva jesu)*
- c. Odstupiti od dispozitivnih odredbi zakona samo ukoliko sud overi taj ugovor
- d. Odstupiti od imperativnih odredbi zakona ukoliko se obe ugovorne strane sa tim slože

6. U srpskom pravu, ugovor će se smatrati zaključenim:

a. Kada su se ugovorne strane saglasile o bitnim sastojcima ugovora *(predmet prodaje i cena)*

- b. Kada je jedna strana ponudila zaključenje ugovora predlažući bitne sastojke ugovora
- c. Kad **ponuđeni pošalje** ponudiocu izjavu da prihvata ponudu *(tačno bi bilo: kad ponudilac primi izjavu da je ponuda prihvaćena)*
- d. Kada ponudilac pošalje ponudu, a ponuđeni prihvati, ali promeni cenu

7. Koji od navedenih odgovora **nije tačan?**

a. Ponuda generalno ne obavezuje ponudioca da je održi

- b. Ponuda će se smatrati odbijenom ako nije prihvaćena bez odlaganja ukoliko je ponuda učinjena prisutnom licu
- c. Ponuda u kojoj nije određen rok za prihvatanje, vezuje ponudioca za vreme koje je redovno potrebno da ponuda stigne ponuđenome, da je ovaj razmotri, o njoj odluči i da odgovor o prihvatanju stigne ponudiocu ukoliko je ponuda učinjena odsutnom licu
- d. Ponudilac je generalno vezan ponudom

Predavanje 14.4.

1. Koji kreativni proizvodi mogu biti predmet pravne zaštite?

- a) Ideje
- b) Kreativne tvorevine**
- c) Otkrića (*otkrio si neku činjenicu*)
- d) Pronalasci** (*npr. pronašao si lek za neku bolest*)
- e) Robni znakovi**
- f) Činjenice

2. Sadržaj koji je javno dostupan na internetu nije pod zaštitom intelektualne svojine i može se slobodno koristiti?

- a) Tačno
- b) Netačno**

3. Autorska prava se mogu koristiti isključivo na osnovu saglasnosti vlasnika?

- a) Tačno
- b) Netačno** (*može i bez dozvole, npr u nastavne svrhe*)

4. Ako tuđu intelektualnu svojinu koristim za dobrotvorne i nekomercijalne svrhe, nije mi potrebno odobrenje nosioca autorskog prava?

- a) Tačno
- b) Netačno** (*to što se koristi u dobrotvorne svrhe ne znači da ti ne treba dozvola autora*)

5. Dobio sam gažu na projektu na kome sam dobro plaćen. Tip za koga radim je automatski vlasnik svih kreativnih tvorevina koje napravim po njegovim nalogima?

- a) Tačno
- b) Netačno

ZAVISI OD SLUČAJA DO SLUČAJA. Ako smo zaposleni preko ugovora o radu tada sva autorska prava idu poslodavcu. Ako radimo kao frilenseri, onda se ugovorom određuje kome prava pripadaju.

6. Kreativna tvorevina koju smo stvorili postaje objekt zaštite autorskog prava ukoliko:

- a) Je proizvod naše duhovnosti**
- b) Je originalna**
- c) Bude registrovana
- d) Zapisana je u bilo koju formu**
- e) Ne ugrožava prava trećih lica**

Vežbe 15.4.

1. Autorsko pravo:

- a) **Umanjuje pravo na korišćenje javno dostupnih informacija**
- b) Uvećava pravo na korišćenje javno dostupnih informacija
- c) Umanjuje pravo na korišćenje privatnih informacija
- d) Uvećava pravo na korišćenje privatnih informacija

2. Koji kreativni proizvodi ne mogu biti predmet pravne zaštite?

- a) Književna dela
- b) Kreativne tvorevine
- c) Robni znakovi
- d) **Činjenice**

3. Tuđe autorsko delo:

- a) Se može koristiti isključivo uz odobrenje vlasnika
- b) Se može koristiti bez odobrenja vlasnika ukoliko se koristi u komercijalne svrhe
- c) **Se može koristiti bez odobrenja vlasnika ukoliko se koristi u nastavne svrhe**
- d) Se nikako ne može koristiti jer to može da čini samo autor

4. Industrijski dizajn se kao vrsta zaštite intelektualnih prava koristi za zaštitu:

- a) **Spoljašnjeg izgleda proizvoda**
- b) Znakova koji se koriste u prometu
- c) Pronalazaka
- d) Autorskih dela

5. Znak „Made by Apple“ predstavlja:

- a) Patent
- b) Autorsko pravo
- c) **Žig**
- d) Industrijski dizajn

6. Da bi se ostvario minimum uslova za zaštitu intelektualne svojine prema trećim licima nije potrebna:

- a) Duhovna tvorevina
- b) Izraženost u određenoj formi
- c) Originalnost
- d) **Potvrda kvaliteta autorskog dela**

Vežbe 22.4.

1. Da li je uvek moguće predvideti Ugovorom o radu da, bez saglasnosti poslodavca, zaposleni ne može raditi tačno određene poslove u svoje ime i za svoj račun, kao i u ime ni za račun drugog fizičkog ili pravnog lica:

- a) Da
- b) Ne**

2. Da li je moguće da klauzula zabrane konkurencije bude ugovorena i nakon momenta zaključenja ugovora o radu?

- a) Da**
- b) Ne

3. Klauzula zabrane konkurencije može se ugovoriti:

- a) Samo za period tokom radnog odnosa
- b) Samo za period nakon prestanka radnog odnosa
- c) I za period tokom radnog odnosa i za period nakon prestanka radnog odnosa**

4. Da li i sa direktorom društva koji radi van radnog odnosa može biti ugovorena klauzula zabrane konkurencije?

- a) Da**
- b) Ne

5. Posebno ugovorena naknada zaposlenom radi produžetka trajanja obaveze čuvanja poslovne tajne se obično isplaćuje:

- a) U iznosu od ½ mesečne zarade
- b) U iznosu od 1/3 ili ¼ mesečne zarade**
- c) U iznosu od 70-80% mesečne zarade
- d) U iznosu od 100% mesečne zarade

Komentar: Nije zakon, već praksa.

Četvrtak 29. april

1. Poslovna sposobnost:

- a. Stiče se sa navršenih 18 godina života
- b. Je sposobnost da izjavama volje raspolažemo imovinom
- c. Je preduslov za sticanje pravne sposobnosti
- d. Se od strane fizičkih lica stiče momentom sticanja pravne sposobnosti
- e. Se od strane pravnih lica stiče dobijanjem PIB-a.

Napomena: fizička lica -> sa navršenih 18 godina života

Pravna lica -> registracijom u APR-u

2. Pravna sposobnost:

- a. Stiče se rođenjem
- b. Stiče se sa navršenih 18. godine života
- c. Je preduslov za sticanje poslovne sposobnosti
- d. Prestaje smrću
- e. Je sposobnost da izjavama volje raspolaže imovinom

3. Dispozicija:

- a. je logički deo pravne norme čije kršenje pokreće mehanizam primene sankcije
- b. je osnovno pravilo ponašanja koje smo dužni da poštujemo
- c. se sastoji od zabranjujućih pravnih normi
- d. se razlikuje od sankcije po tome što je opšta pravna norma
- e. ne može biti sa sankcijom u istoj rečenici

4. Zaokruži tačnu tvrdnju:

- a. **Pravilnikom Ministarstvo razrađuje hijerarhijski više pravne akte** (*primer za ovo je kad se u Ustavu nešto definiše, to je tamo obično veoma apstraktno i nedovoljno precizno razrađeno, i onda svaki niži pravni akt ga sve više razrađuje*) – pogledaj prvu prezentaciju da skapiraš ovo
- b. Predsednik skupštine donosi uredbе (*predsednik ne donosi ništa samostalno – vidi napomenu*)
- c. Sudovi odobravaju zakone
- d. Skupština ne sme da promeni postojeće zakone
- e. Cilj države je obezbeđenje povlašćenog položaja za dominantnu nacionalnu grupu

Napomena: Vlada - donosi uredbе

Skupština – donosi / menja zakone

Sudovi - primenjuju zakone

5. Zastupnici:

- a. **Zaključuju ugovore u ime društva**
- b. Su isključivo lica koja poseduju ovlašćenja da raspolažu imovinom veće vrednosti
- c. Moraju biti pravnici (*možda jeste najčešće u praksi, ali nije obavezno!*)
- d. **Se registruju na sajtu APR-a**
- e. Se registruju na sajtu NBS-a

Napomena: Zakonski zastupnik privrednog društva - Direktor društva

Ugovorni zastupnici - svi ostali zastupnici, najčešće pravnici (ali ne i uvek)

6. Zakoni se po pravilu primenjuju:

- a. Od dana izlašavanja u Skupštini
- b. Potpisivanjem ukaza o proglašenju zakona
- c. Najranije 8 dana po objavljenu u službenom listu**
- d. Tek kad budu objavljeni na Paragrafu
- e. 3 meseca od dana stupanja na snagu

7. Pretežna delatnost privrednog subjekta:

- a. Ograničava polje delatnosti koje privredni subjekat sme da obavlja (*možeš da radiš i sporedne delatnosti*)
- b. Se ne može promeniti
- c. Se registruje u APR-u**
- d. Nikada ne zahteva prethodnu dozvolu nadležnog organa (*treba za oružje, medicinu itd.*)
- e. Je značajna pošto ugovori vezuju privredni društvo samo ako su u okviru pretežne delatnosti (*ugovori uvek vezuju privredno društvo i za pretežnu i za sporedne delatnosti*)

8. Zaokruži tačne tvrdnje:

- a. Ugovor ne može biti zaključen pre nego što se ugovorne strane sporazumeju oko bitnih elemenata ugovora**
- b. ako je predmet neodređen ili neodrediv, ugovor ne proizvodi pravna dejstva**
- c. ugovor je zaključen onog časa kada ponuđeni pošalje prihvrat ponude (*nije tačno, jer ponudilac mora da PRIMI taj prihvrat ponude da bi ugovor bio zaključen*)
- d. volja se obično može izjaviti ćutanjem
- e. u ugovornom pravu nije dozvoljena autonomija volje (*ugovorno pravo se zasniva na autonomiji volje*)

9. Zaokruži tačne tvrdnje:

- a. imovinska komponenta autorskog prava traje 20 godina nakon smrti autora (*treba 70 godina*)
- b. patent traje 20 godina i ne može se obnoviti**
- c. autorsko pravo traje isključivo do kraja života autora (*imovinske komp. traju 70 godina nakon smrti, a moralne i nakon toga*)
- d. pravo na industrijski dizajn traje 5 godina od registracije i može se ponovo obnavljati do maksimalnog trajanja od 25 godina**
- e. žig traje 10 godine i ne može se obnavljati. (*može da se obnavlja*)

10. Zakon o obligacionim odnosima:

- a. sadrži isključivo imperativne norme (*sadrži i imperativne i dispozitivne*)
- b. predviđa krivično pravne sankcije za povrede ugovora (*postoje posebni krivični zakoni za to*)
- c. sadrži pravila koja se primenjuju na pitanja koja ugovorne strane nisu regulisala ugovorom**
- d. ne reguliše pitanje forme ugovora (*reguliše pitanja forme ugovora – da li je pismeni, usmeni ugovor...*)
- e. primenjuje se po potrebi, ali samo ako su se ugovorne strane izričito pozvale na njega (*uvek se primenjuje za sve ugovorne odnose*)

11. Slanjem kontraponude, ponuđeni:

- a. Odbija primljenu i upućuje novu ponudu**
- b. Ne može više prihvatiti inicijalnu ponudu (*može da prihvati i inicijalnu ponudu, ako se predomisli*)
- c. Prihvata ponudu i pristupa se zaključenju ugovora
- d. Očekuje odgovor od ponudioca isključivo u roku od 7 dana
- e. Traži dodatno vreme za razmatranje ponude (*samo se menja ponuda, ali se ne dobija dodatno vreme za razmatranje ponude*)